

“Tots tenim necessitat de fugir de la realitat, però la realitat ens xucla”

Pasqual Farràs (Solsona, Solsonès, 1959) va publicar l'any 1999 la seva primera novel·la, *La mort del fabulador*. Ara publica la segona, a les Edicions de 1984, *El vigilant i les coses*.

—El protagonista, August, vigilant en uns magatzems, ha construït les possibilitats d'un personatge capaç de viure al mateix temps biografies diverses, fins i tot contràries, diu el narrador quan la novel·la es troba ja molt avançada. Aquest August no és una mica com tothom, en el fons?

—Tothom pot sentir-s'hi identificat perquè viu una forta contradicció. Vol deslliurar-se de les obligacions i, d'una altra banda, sent la necessitat de participar en la vida comunitària, de comprometre's. S'escapa de la realitat però no vol viure sol.

—Seria representatiu d'una situació actual?

—Sí. És un mal del nostre temps. Tots tenim necessitat de fugir de la realitat, però la realitat ens xucla.

La realitat el fatiga per la pressió de la vida quotidiana. Vol evadir-se, aïllar-se en el propi món. Però no es queda tranquil i té ganes de participar, de comprometre's, perquè si no se sent un traïdor, un covard. Quan s'allunya del món de les coses es troba incòmode i quan s'hi acostava se sent confús i això l'angoixa. Potser hi ha persones feliçment instal·lades en el moment que els toca de viure. Aquest representa el que se sent incòmode i no troba el seu lloc. Per això va i ve, fa un itinerari que no el porta enlloc. Es pot dir que és un heroi del nostre temps.

—Per què es diu August?

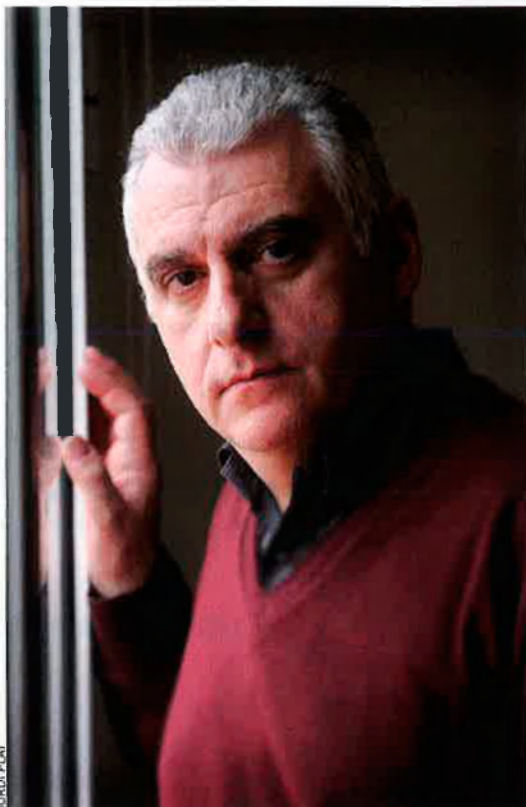
—Fa referència a l'emperador, a la vida noble, i també al pallaso. El nom el descriu. La seva vida és noble i alhora té por que no vagi enganyat, que no sigui sinó un simple pallaso. A més, permet l'adjectivació. Cap al final parlo, per exemple, del vigilant August.

—Els noms de tots els personatges són literaris o singulars, no són corrents, ni representatius d'un col·lectiu o un país determinat. Per quina raó?

—Els he triats per la seva atemporalitat.

—La ciutat és indeterminada. És representativa?

—Sí. La característica més important és que té passat, el pòsit d'una època pretèrita i prestigiosa, un aire senyorial. I que

Pasqual Farràs publica la novel·la *El vigilant i les coses*, a les Edicions de 1984.

viu en un debat permanent, encès, amb faccions diverses. Es qüestiona constantment la seva identitat. Es parla fins i tot de complot, d'inici de revolta. La ciutat és prou representativa de qualsevol ciutat en un moment de transformació. Igual com tothom pot ser August, tothom pot viure en aquesta ciutat.

—La ciutat, pel fet de qüestionar-se la seva identitat, pertany a un país que tenim molt a prop?

—No és una novel·la en clau.

—També dieu d'August que acaba fent allò que és previsible, perquè així no ha de pensar què és el millor que pot fer a cada moment.

—Busca el descompromís, la inacció. Fa una mena d'experiment: què passaria si visqués al marge de tothom, només fent contemplació. Aquí hi ha la possibilitat d'individualitat. Jo m'escapo del corrent dominant i visc segons les meves pròpies lleis. Potser és irrealitzable, però ell se sent més còmode fora l'escenari que no pas dins. Prefereix ser només espectador. Però vol viure molt intensament aquesta contemplació.

No és una persona anul·lada. Vol viure una contemplació en tota la intensitat, com si fos un privilegi, un honor.

—Totes aquestes reflexions les vàreu formular en el moment de plantejar la novel·la?

—Sí. No sé treballar amb arguments. Desconeixia cap on aniria la peripècia del personatge, però veia clar que indagaria en l'interior d'una persona que renunciava a la vida activa i optava per una feina insignificant, i que el cas presentaria el debat entre acció i contemplació. L'opció estilística és determinada per aquesta introspecció. És una prosa laberíntica, que va i ve, subordinada al procés introspectiu en què viu el personatge.

—Havia de quedar clar que les persones que l'envoltaven havien de ser vistes com les vela August, és a dir, com a personatges secundaritzats a la seva visió, oi?

—En efecte. Com si el protagonista fos conscient que participava d'una realitat novel·lada. La ciutat és un escenari, un teatri, i els personatges tenen un aire de teatralitat. Són personatges d'una peça, no evolucionen. Són predeterminats per la mirada d'August. Ell també reflexiona sobre la seva manera d'actuar, es planteja la seva identitat com a personatge.

Lluís Bonada